

JOËL

PROFEET VAN
DE TWINTIGSTE EEUW



Joel, profeet van de twintigste eeuw

Door Sheldon Emry

Vertaald en bewerkt door:

Israelwaarheid.com

Uitgegeven door:

Israelwaarheid.com & Christian Identity Ministries

Inleiding

Het Bijbelboek Joël behoort tot de kleinste profetische geschriften in omvang, maar de kracht van zijn boodschap is onmiskenbaar groot. Joël leefde in een tijd waarin rampspoed het land had getroffen: oogsten waren verwoest, de mensen leefden in onzekerheid, en de geestelijke staat van het volk was verzwakt. Te midden van deze duisternis klonk zijn stem, niet als een geruststellend fluisteren, maar als een bazuin die tot bekering opriep.

Joël verkondigde dat achter de zichtbare rampen een dieper geestelijk probleem schuilging: het volk had zich verwijderd van de HEERE. De sprinkhanenplaag en droogte waren niet slechts natuurrampen, maar tekenen van Gods oordeel, bedoeld om het volk terug te brengen tot Hem. In krachtige bewoordingen schildert Joël de naderende “dag des HEEREN” – een dag van rechtspraak over de volken, maar ook een dag van hoop voor wie zich tot God wenden.

Het bijzondere aan Joël’s profetie is dat zij twee gezichten heeft: aan de ene kant spreekt hij over zware oordelen die de wereld zullen treffen, aan de andere kant beschrijft hij het rijke herstel dat God belooft aan Zijn volk. Beelden van verdorde akkers en leeggeplunderde wijnpersen maken plaats voor taferelen van overvloed, stromende bronnen en vruchtbare heuvels.

Deze uitgave van Joël – Profeet van de Twintigste Eeuw presenteert de tekst in een heldere, vloeiende boekvorm die de lezer dicht bij de oorspronkelijke boodschap brengt. De profetie is woord voor woord vertaald met behoud van toon en kracht, zonder iets weg te laten of te verzachten. Zo kunt u het boek lezen zoals het bedoeld is: niet als een oud historisch verslag, maar als een actuele boodschap voor onze tijd.

Want wie goed leest, ontdekt dat de woorden van Joël verder reiken dan de gebeurtenissen van zijn eigen dagen. Hij voorzag een toekomst waarin God de volken zou oordelen in het dal van Josafat, waarin kosmische tekenen de komst van de dag des HEEREN zouden aankondigen, en waarin Hij Zijn Geest zou uitstorten op allen die Hem toebehoren.

In een eeuw die wordt gekenmerkt door morele verwarring, geopolitieke onrust en geestelijke leegte, klinkt de oproep van Joël luider dan ooit: keer terug tot de HEERE, want Hij is genadig en barmhartig, lankmoedig en groot van goedertierenheid.

Hoofdstuk 1

De verwoesting van Gods wijngaard

We hebben in eerdere studies al gedeelten uit het boek van de profeet Joël behandeld, telkens in verband met verschillende onderwerpen. Toch zijn er veel mensen die pas kort met onze bediening meeluisteren of meelesen, en die nauwelijks vertrouwd zijn met het Oude Testament. Daarom wil ik nu stilstaan bij deze ene profeet, zijn boek vanaf het begin lezen en het volledig doornemen. Op die manier wil ik laten zien hoe God, duizenden jaren geleden, aan een profeet woorden gaf die nu, in onze eigen tijd, aantoonbaar in vervulling gaan.

Mijn hoop en gebed is dat dit de nieuwsgierigheid zal prikkelen van wie nieuw is in de Identity-boodschap. Dat het hen ertoe zal brengen zelf de profeten uit het Oude Testament te lezen, verbanden te leggen, en zo het wonderlijke patroon te zien dat zich ontvouwt – iets wat alleen van God kan komen. Geen mens kan immers eeuwen of millennia geleden iets schrijven dat zo naadloos aansluit bij gebeurtenissen in onze tijd.

We beginnen bij het eerste vers van het boek Joël en werken het hele hoofdstuk door.

Joël 1:1-2 "Het woord des HEEREN, dat geschied is tot Joël, den zoon van Pethuel: Hoort dit, gij ouden, en neemt ter ore, gij allen inwoners des lands: is dit geschied in uw dagen, of ook in de dagen uwer vaderen?"

De profeet begint met een vraag die duidelijk maakt dat het onderwerp van deze boodschap geen verleden tijd is in Joëls eigen tijd. Het gaat ook niet over gebeurtenissen die plaatsvonden in de tijd van hun voorouders.

Joël 1:3 "Vertelt daarvan uw kinderen, en laat het uw kinderen hun kinderen vertellen, en haar kinderen een ander geslacht."

Dit is een uitdrukking die zegt: geef dit door aan de komende generaties. Het gaat om een profetie voor de toekomst.

Joël 1:4 "Het overschot, dat de knaapworm gelaten had, heeft de sprinkhaan gegeten; en het overschot, dat de sprinkhaan gelaten had, heeft de kever gegeten; en het overschot, dat de kever gelaten had, heeft de kaalvreter gegeten."

Een merkwaardige opening voor een profetie die zó belangrijk is. Toch zal ieder die met landbouw bekend is, begrijpen dat dit te maken heeft met iets dat volledig wordt verwoest – niet door één plaag, maar door meerdere achter elkaar. Het ene vernietigende beest volgt op het andere, totdat er niets meer overblijft.

Joël 1:5-7 "Waakt op, gij dronkaards, en weent, en huilt, gij allen wijnzuipers, om den nieuwen wijn, omdat hij van uw mond is afgesneden. Want een volk is op Mijn land gekomen, machtig en zonder getal; zijn tanden zijn leeuwentanden, en hij heeft kiezen van een oude leeuw. Hij heeft Mijn wijnstok verwoest, en Mijn vijgeboom verbreken; hij heeft hem ganselijk ontbloot en nedergeworpen; zijn ranken zijn wit geworden."

Hier wordt voor het eerst duidelijk dat deze ‘wormen’ en ‘rupsen’ niet letterlijk insecten zijn. Het gaat om een volk – machtig, talrijk, en verwoestend – dat met de kracht en scherpste van een leeuw de wijnstok en de vijgeboom vernielt. Het Hebreeuwse woord dat hier vertaald is als “volk” wordt in het Oude Testament soms ook vertaald als “natie” of “mensen”.

Om te begrijpen wat de wijnstok betekent, keren we ons eerst naar Jesaja 5.

Jesaja 5:1-2 "Nu zal ik zingen voor mijn beminde een lied van mijn liefste over zijn wijngaard. Mijn beminde had een wijngaard op een vruchtbare heuvel. En hij spitte hem om, zuiverde hem van stenen, en beplante hem met edele wijnstokken; hij bouwde ook een toren in het midden daarvan, en hieuw er ook een wijnbak in; en hij verwachtte dat hij goede druiven voortbrengen zou, maar hij bracht stinkende druiven voort."

Verderop legt Jesaja uit wat die wijngaard is:

Jesaja 5:7 "Want de wijngaard des HEEREN der heirscharen is het huis Israëls, en de mannen van Juda zijn Zijn liefste plant."

De wijngaard is dus het huis van Israël.

Ook Jeremia spreekt hierover.

Jeremia 12:7-8 "Ik heb Mijn huis verlaten, Ik heb Mijn erfenis verlaten; Ik heb de beminde Mijner ziel in de hand harer vijanden overgegeven. Mijn erfenis is Mij geworden als een leeuw in het woud; zij heeft tegen Mij haar stem verheven, daarom heb Ik haar gehaat."

En in Joël 3:2 bevestigt God Zelf wie Zijn erfenis is:

Joël 3:2 "Ik zal ook alle heidenen verzamelen, en hen doen afkomen in het dal van Josafat, en Ik zal aldaar met hen rechten vanwege Mijn volk en Mijn erfenis Israël, dat zij onder de heidenen verstrooid hebben, en Mijn land verdeeld."

De erfenis van God is Israël. De wijnstok die verwoest wordt in Joël is dus het huis van Israël. De vijgeboom, zoals we later in Jeremia 24 zien, is een beeld van Juda.

In Joël 1:8 zegt de profeet:

Joël 1:8 "Klaag als een jonkvrouw, omgord met een zak, om den man harer jeugd."

Waarom deze rouw? Jeremia 3 geeft het antwoord.

Jeremia 3:8 "En Ik zag, toen Ik om alles, waarin de afkerige Israël overspel gepleegd had, haar verstoten had, en haar een scheidbrief gegeven, dat haar trouweloze zuster Juda niet vreesde; maar zij ging ook heen en hoereerde."

God was de echtgenoot van Israël, maar Hij heeft haar verstoten en een scheidbrief gegeven vanwege haar overspel – haar afgoderij. Toch zegt Hij later:

Jeremia 3:14 "Bekeert u, gij afkerige kinderen, spreekt de HEERE; want Ik heb u getrouwd."

Hetzelfde beeld vinden we in Hosea. Daar laat God Hosea trouwen met een overspelige vrouw, als symbool voor Israël.

Hosea 2:2 "Twist met uw moeder, twist; want zij is Mijn huisvrouw niet, en Ik ben haar Man niet."

Maar in vers 7 komt de wending:

Hosea 2:7 "Zij zal haar boelen najagen, maar hen niet achterhalen; en zij zal hen zoeken, maar niet vinden; dan zal zij zeggen: Ik zal heengaan en wederkeren tot mijn vorige Man, want toen was het mij beter dan nu."

En in Hosea 2:19-20 klinkt Gods belofte:

Hosea 2:19-20 "En Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid; ja, Ik zal u Mij ondertrouwen in gerechtigheid en in recht, en in goedertierenheid en in barmhartigheden. Ja, Ik zal u Mij ondertrouwen in geloof, en gij zult den HEERE kennen."

In Joël past dit allemaal in elkaar: Israël, beroofd en geplunderd, zal verlangen terug te keren naar de Echtgenoot van haar jeugd – haar God.

Vanaf vers 9 beschrijft Joël hoe de offers en de oogst verdwenen zijn, hoe het land treurt en de vreugde is verdwenen. Het is zowel een materiële als een geestelijke verwoesting. De priesters worden opgeroepen te vasten, te rouwen en de oudsten en alle inwoners te verzamelen in het huis van God, want – zo klinkt de waarschuwing – de dag des HEEREN is nabij, en die komt als een verwoesting van de Almachtige.

De vijand die alles verslindt

De priesters, de dienaren van God, worden in Joël opgeroepen om zichzelf te omgorden, te rouwen en de nacht door te brengen in zak en as. De reden is duidelijk: het spijsoffer en het drankoffer worden onthouden aan het huis van hun God. Dat is niet alleen een religieus gemis; het is een teken dat Israël God berooft van wat Hem toekomt.

In het laatste boek van het Oude Testament, Maleachi, spreekt God tot hetzelfde volk:

Maleachi 3:7-8 "Van de dagen uwer vaders af zijt gij afgeweken van Mijn inzettingen, en hebt ze niet gehouden; keert weder tot Mij, en Ik zal tot u wederkeren, zegt de HEERE der heirscharen. Doch gij zegt: Waarin zullen wij wederkeren? Zal een mens God beroven? Gijlieden berooft Mij. Doch gij zegt: Waarin beroven wij U? In de tienden en in de hefoffer."

Het volk weet niet eens dat zij God bestelen. Maar God maakt het concreet: ze houden de tienden en de offers achter die bestemd zijn voor Zijn huis. En Hij zegt dat de hele natie daardoor vervloekt is.

Maleachi 3:10-11 "Brenge al de tienden in het schathuis, opdat er spijs zij in Mijn huis; en beproeft Mij nu daarin, zegt de HEERE der heirscharen, of Ik u dan niet opendoen zal de vensteren des hemels, en zegen over u uitgieten, zodat er geen schuren genoeg wezen zullen.

En Ik zal, om uwentwil, den opeter schelden, dat hij u de vrucht des lands niet verderve; en dat de wijnstok op het veld u zijn vrucht niet misdrage, zegt de HEERE der heirscharen."

In Joël wordt die 'opeter' beeldend voorgesteld als de rups, de sprinkhaan, de kever en de kaalvreter. In Maleachi belooft God dat Hij die vernietiger zal tegenhouden – maar alleen als het volk ophoudt Hem te bestelen.

Toch zien we in onze tijd hetzelfde patroon. Kerkelijke statistieken laten zien dat het merendeel van de belijdende leden niet eens in de buurt komt van het geven van een tiende. Sommige kerkgenootschappen halen gemiddeld maar één à twee procent van het inkomen van hun leden binnen. Ongeveer de helft van ons volk gaat helemaal niet naar de kerk en geeft niets. Is het dan verwonderlijk dat onze samenleving wordt kaalgevreten?

De oproep van Joël is duidelijk: heilig een vasten, roep een plechtige samenkomst uit, verzamel de oudsten en alle inwoners van het land in het huis van de HEERE, en roep luid tot Hem. Want, zo zegt hij:

Joël 1:15 "Ach, die dag! Want de dag des HEEREN is nabij, en hij komt als een verwoesting van de Almachtige."

Deze 'dag des HEEREN' wordt vaak verkeerd voorgesteld. In veel kerken spreekt men erover als een vreugdevolle dag, het moment waarop Christus terugkomt om Zijn volk weg te nemen. Maar de profeet beschrijft hem hier als een dag van verwoesting die rechtstreeks van God komt.

Joël 1:17-18 "Het zaad is onder hun kluiten verrot; de schuren zijn verwoest; de pakhuizen zijn afgebroken, want het koren is verdord. Hoe zucht het vee! De runderkudden zijn verward, want zij hebben geen weide; ook de kudden van kleinvee gaan te gronde."

Dit kan zowel letterlijk als geestelijk verstaan worden. Letterlijk zien we droogte, misoogsten, het verdwijnen van natuurlijke bronnen. Maar geestelijk gaat het om het verdorren van Gods Woord in het land; het verdwijnen van geestelijk voedsel voor Zijn volk.

Joël 2:1-2 "Blaast de bazuin te Sion, en roept luide op Mijn heilige berg; laat alle inwoners des lands beven; want de dag des HEEREN komt, want hij is nabij: een dag van duisternis en van donkerheid, een dag van wolken en dikke donkerheid; als de dageraad uitgespreid over de bergen, een groot en machtig volk; desgelijks is van ouds niet geweest, en na hem zal er niet meer wezen tot in de jaren van vele geslachten."

Hier wordt de vijand concreter beschreven: een groot en machtig volk, ongekend in de geschiedenis, dat verwoestend door het land trekt.

Joël 2:3 "Voor zijn aangezicht verteert een vuur, en achter hem verbrandt een vlam; het land is als de hof van Eden voor zijn aangezicht, maar achter hem een woeste wildernis; ja, er is geen ontkomen aan."

De profeet schetst het beeld van een vijand die alles verslindt. In de twintigste eeuw is er een ideologie geweest die exact zo te werk ging: het communisme. Landen die vruchtbaar en

welvarend waren, werden na de komst van het communisme kaal en troosteloos. Fabrieken, huizen, boerderijen – alles werd leeggeroofd en vernietigd.

De vergelijking is onmiskenbaar: waar zij komen, laten zij een woestenij achter. En net zoals Joël beschrijft, zijn zij gedisciplineerd, georganiseerd en nietsontziend. Zij breken hun rijen niet, vertrouwen elkaar niet, maar voeren hun opdracht uit tot het bittere eind.

Deze vijand dringt overal binnen, klimt over muren, breekt in door vensters. En de gevolgen zijn voelbaar: de aarde beeft, de hemelen sidderen, en zelfs de zon en de maan worden verduisterd.

Joël 2:10 "De aarde beeft voor zijn aangezicht, de hemel beeft; de zon en de maan worden zwart, en de sterren trekken haar glans in."

Hier eindigt het eerste gedeelte van de boodschap. In het vervolg zal de profeet verder spreken over de dag des HEEREN, en wat deze verwoesting betekent voor Israël – én voor ons.

Hoofdstuk 2

De vijand in het land en de oorzaak van de plundering

Deze studie is in het bijzonder bedoeld voor hen die nog maar kort weten dat wij het volk Israël zijn, en die geen studenten zijn van de profeten van het Oude Testament. Velen van ons bezochten voordat we deze waarheid leerden kerken waar het Oude Testament eenvoudig werd genegeerd. Het werd niet gezien als interessant of relevant voor wat men beschouwde als ‘heidenen’, en dus raakten wij er niet mee vertrouwd.

Daarom wil ik het boek van de profeet Joël behandelen, juist omdat het eenvoudig is toe te passen op de gebeurtenissen van de twintigste eeuw. Het is maar enkele bladzijden lang, maar het levert het bewijs dat God, meer dan tweeduizend jaar geleden, ons een beknopte, vooraf opgeschreven geschiedenis van deze tijd gaf. We zullen het boek in zijn geheel lezen en bestuderen.

In de vorige studie zagen we dat de eerste verzen spreken over een profetie voor de toekomst. Vers 4 zegt:

Joël 1:4 "Het overschot, dat de knaapworm gelaten had, heeft de sprinkhaan gegeten; en het overschot, dat de sprinkhaan gelaten had, heeft de kever gegeten; en het overschot, dat de kever gelaten had, heeft de kaalvreter gegeten."

Iedere boer of tuinier weet dat als zulke plagen elkaar opvolgen, er vrijwel niets overblijft. Er wordt iets volledig opgegeten. Vers 6 identificeert die ‘wormen’ en ‘sprinkhanen’:

Joël 1:6 "Want een volk is op Mijn land gekomen, machtig en zonder getal; zijn tanden zijn leeuwentanden, en hij heeft kiezen van een oude leeuw."

Deze plagen zijn dus geen insecten, maar mensen. Vers 7 zegt:

Joël 1:7 "Hij heeft Mijn wijnstok verwoest, en Mijn vijgeboom verbreken; hij heeft hem ganselijk ontbloot en nedergeworpen; zijn ranken zijn wit geworden."

We weten dat Israël Gods wijnstok is en Juda Zijn vijgeboom. Dit is dus een symbolische profetie over een toekomstige tijd waarin vreemde volken – niet-Israëlieten – het land van Israël binnendringen en het volk beroofd achterlaten.

Twintig jaar geleden zou het moeilijk zijn geweest om uit te leggen dat dit van toepassing kon zijn op Amerika en de andere Israëlnaties. Maar tegenwoordig zien we deze invasie door vreemdelingen duidelijk gebeuren. Onze levensstandaard daalt zover dat zelfs de nieuwsmedia en politici het toegeven. Ze geven ons allerlei oorzaken, maar wij zien dat één reden is dat we geplunderd worden door niet-Israëlieten onder ons. Sommigen leven op onze sociale voorzieningen en sturen hun kinderen naar onze scholen; anderen nemen onze banen in, en weer anderen plunderen ons via een systeem van schulden en woeker. Het resultaat is hetzelfde: zij nemen onze rijkdom en de vrucht van ons werk af.

We kunnen nu deze verzen lezen en zeggen: dit past bij Amerika, want het beschrijft hoe vreemdelingen het volk van het land beroven. En dat gebeurt in Amerika. De rest van het hoofdstuk beschrijft een natie die zowel materieel als geestelijk geplunderd wordt: beroofd van bezit en beroofd van het Woord van God.

De vraag is: zou dit Amerika in de jaren tachtig en negentig kunnen zijn? Het antwoord is ja. In vers 13 zegt de profeet:

Joël 1:13 "Omgordt u, en klaagt, gij priesters; huilt, gij dienaars van het altaar; kom, vernacht in zakken, gij dienaars mijns Gods; want spijsoffer en drankoffer wordt van het huis uws Gods ingehouden."

Ik geloof dat hier gesproken wordt tot de ware dienaren van God, niet noodzakelijk tot de valse. De reden? Het spijsoffer en het drankoffer worden onthouden aan Gods huis.

Sommigen zullen zeggen: "U legt te veel nadruk op het geven van offers en tienden." Maar wie hoofdstuk 1 goed leest, ziet dat dit het enige concrete verwijt is dat Israël hier krijgt. Er wordt geen lijst van allerlei andere zonden genoemd. Het ene punt van ongehoorzaamheid dat wordt genoemd, is: jullie brengen de offers niet in het huis van God.

Honderd of tweehonderd jaar geleden waren onze mensen waarschijnlijk trouwer in het geven van tienden en offers. Dat is nu niet meer zo. Het lijkt er dus op dat de plundering van het hele volk Israël door vreemdelingen rechtstreeks verband houdt met het niet geven van tienden en offers.

Volgens Gods wet dienden de tienden en offers niet alleen om de eredienst te onderhouden, maar ook om de nood van weduwen en wezen te verlichten, en om het Levitische priesterschap – dat tevens de civiele dienst van de natie vervulde – te onderhouden. Het hele religieuze én bestuurlijke systeem draaide dus op tienden en offers, uitgevoerd volgens Gods wet.

Onze voorouders die naar Noord-Amerika kwamen, leken dit te begrijpen. De charters van de oorspronkelijke koloniën maken dit duidelijk. De Virginia-charter van 1609 bepaalde dat de bewoners samen zouden leven in de vreze en ware aanbidding van God, in christelijke vrede en maatschappelijke rust. De Plymouth-charter van 1620 noemde als doel van de vestiging de uitbreiding van de christelijke godsdienst tot eer van God Almachtig. De Zweedse charter voor kolonisten in het huidige Delaware van 1624 sprak over het bevorderen van Gods eer en het verspreiden van het Evangelie.

Dit waren geen kerkelijke documenten, maar burgerlijke. De Maryland-charter bepaalde dat geen enkele interpretatie mocht worden toegestaan die de christelijke godsdienst zou schaden. De charter van Rhode Island noemde als doel van het bestuur de verdediging van de rechten en vrijheden tegen vijanden van het christelijk geloof. De ondertekenaars van het burgerlijk compact van Rhode Island verklaarden plechtig, in de aanwezigheid van Jehovah, zich te onderwerpen aan Jezus Christus, de Koning der koningen, en aan Zijn volmaakte wetten zoals geopenbaard in Zijn Woord.

Vergelijk dat met vandaag: toen was Gods Woord de basis voor het bestuur; nu hebben we wetten die het christelijk geloof uit het openbare leven weren.

In de loop van de tijd zijn er mannen de kerken binnengeslopen die ons leerden dat Gods wet is afgeschaft – inclusief de wet van het tienden geven – en dat christenen zich uit de politiek moeten houden. Het gevolg: degenen die Gods wet kennen, verdwenen uit het bestuur, dat vervolgens werd overgenomen door de tegenstander.

Als het volk vandaag tienden gaf volgens Gods Woord, zouden drie dingen gebeuren:

1. Zij zouden zelf genoeg hebben en geen overheid nodig hebben om hen te onderhouden.
2. Predikanten zouden vrij zijn om de waarheid te verkondigen zonder afhankelijk te zijn van de gunst van gulle gevers.
3. De zorg voor de armen zou door de tienden worden gefinancierd, waardoor politieke profiteurs geen macht zouden winnen door beloften van herverdeling.

De priesterlijke roeping van alle gelovigen

Het beginsel van het onderhouden van Gods dienaren en het dienen van God met tienden en offers is oud en Bijbels. In 2 Kronieken 31 lezen we over koning Hizkia, die Israël weer op de juiste weg bracht.

2 Kronieken 31:2-4 "En hij stelde de verdelingen der priesteren en der Levieten naar hun verdelingen, ieder naar zijn dienst, beide de priesteren en de Levieten, voor de brandoffers en dankoffers, om te dienen en te loven en te prijzen in de poorten der legerplaatsen des HEEREN. En hij gaf het deel des konings van zijn have tot de brandoffers, tot de brandoffers des morgens en des avonds, en tot de brandoffers op de sabbatten, en op de nieuwe maanden, en op de gezette hoogtijden, gelijk geschreven is in de wet des HEEREN. Voorts zeide hij tot het volk, dat te Jeruzalem woonde, dat zij het deel der priesteren en der Levieten geven zouden, opdat zij sterk zouden zijn in de wet des HEEREN."

Hizkia wist dat de priesters voldoende moesten ontvangen, zodat zij zich volledig konden wijden aan het onderwijzen en handhaven van Gods wet. Als zij niet werden ondersteund, zouden zij zich genoodzaakt voelen te preken wat de mensen wilden horen, in plaats van Gods waarheid. Hoeveel predikanten vandaag verkeren niet in die situatie?

Dit beginsel geldt niet alleen voor predikanten. De oproep in Joël 1 om te rouwen, te vasten en te roepen tot God wordt gericht aan de 'priesters' – en dat omvat volgens de Schrift het hele volk van God.

In Exodus 19 sprak God tot Mozes:

Exodus 19:3-6 "En Mozes klom op tot God; en de HEERE riep tot hem van den berg, zeggende: Zo zult gij zeggen tot het huis Jakobs, en den kinderen Israëls verkondigen: Gij hebt gezien, wat Ik den Egyptenaren gedaan heb, en dat Ik u op vleugelen der arenden gedragen, en u tot Mij gebracht heb. Nu dan, indien gij naarstiglijk Mijner stem zult gehoorzaam zijn, en Mijn verbond houden, zo zult gij Mijn eigendom zijn uit alle volken; want de ganse aarde is Mijn. En gij zult Mij een priesterlijk koninkrijk en een heilig volk zijn. Dit zijn de woorden, die gij tot de kinderen Israëls spreken zult."

God gaf Zijn verbond aan het hele volk en noemde hen een ‘priesterlijk koninkrijk’.

Dit is niet slechts een oudtestamentisch idee. In 1 Petrus 2 richt de apostel zich tot gelovigen in Christus:

1 Petrus 2:5, 9-10 "En wordt ook zelven, als levende stenen, gebouwd tot een geestelijk huis, tot een heilig priesterdom, om geestelijke offeranden op te offeren, aangenaam voor God door Jezus Christus... Maar gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk; opdat gij zoudt verkondigen de deugden Desgenen, Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht; gij, die eertijds geen volk waart, maar nu Gods volk zijt; die eertijds niet ontfermd waart, maar nu ontfermd zijt geworden."

Petrus noemt gelovigen een ‘koninklijk priesterdom’ – een roeping om Gods licht en waarheid uit te dragen.

Ook in het laatste boek van de Bijbel vinden we dit terug. In Openbaring 5 ziet Johannes het Lam, Jezus Christus, Die waardig is het boek te openen:

Openbaring 5:9-10 "En zij zongen een nieuw lied, zeggende: Gij zijt waardig te nemen het boek, en zijn zegelen te openen; want Gij zijt geslacht, en hebt ons Gode gekocht met Uw bloed, uit alle geslacht en taal en volk en natie; en Gij hebt ons onzen God gemaakt tot koningen en priesters; en wij zullen als koningen heersen op de aarde."

Elke ware gelovige is dus een priester van God. Wanneer Joël of een andere profeet opdrachten geeft aan ‘priesters’, gaat dat niet alleen over gewijde ambtsdragers, maar over alle gelovigen.

In Joël 1 klinkt de oproep: omgord je, klaag, vernacht in rouw, heilig een vasten, roep een plechtige samenkomst uit, verzamel de oudsten en alle inwoners, en roep tot de HEERE. Dit is het blazen van de bazuin in Sion – het luid verkondigen van de waarschuwing.

Deze waarschuwing betreft in Joël 2 een groot en machtig volk dat het land van Israël en Juda binnendringt om te plunderen. Het is dezelfde vijand die zowel materieel als geestelijk verwoest. Het is de taak van het hele volk van God om die waarschuwing te laten klinken, door prediking, onderwijs en het verspreiden van Gods Woord onder Israël.

Tekenen van de dag des HEEREN

In Joël 2:10 lezen we:

Joël 2:10 "De aarde beeft voor zijn aangezicht, de hemel beeft; de zon en de maan worden zwart, en de sterren trekken haar glans in."

Deze beschrijving volgt direct op het gedeelte over de grote en sterke vijand die Israël en Juda binnendringt. De combinatie van aardbeving, hemelse beroering en verduistering van zon, maan en sterren is in de Bijbel een herhaald teken van de eindtijd.

Jezus Zelf verbindt dit met Zijn wederkomst. In Mattheüs 24 vragen de discipelen:

Mattheüs 24:3 "Zeg ons, wanneer zullen deze dingen zijn, en wat is het teken van Uw toekomst en van de voleinding der wereld?"

Na Zijn lange antwoord zegt Jezus:

Mattheüs 24:29-30 "En terstond na de verdrukking dier dagen zal de zon verduisterd worden, en de maan zal haar schijnsel niet geven, en de sterren zullen van den hemel vallen, en de krachten der hemelen zullen bewogen worden. En alsdan zal in de hemel verschijnen het teken van den Zoon des mensen; en dan zullen rouw bedrijven al de geslachten der aarde, en zij zullen den Zoon des mensen zien, komende op de wolken des hemels, met grote kracht en heerlijkheid."

Hetzelfde lezen we in Markus 13:24-26 en in Lukas 21:25-27, waar Jezus zegt dat er tekenen zullen zijn in zon, maan en sterren, en dat de volken op aarde in angst zullen verkeren, gevolgd door Zijn komst met macht en grote heerlijkheid.

Op de Pinksterdag in Handelingen 2 citeert Petrus uit Joël:

Handelingen 2:19-20 "En Ik zal wonderen geven in den hemel boven, en tekenen op de aarde beneden: bloed en vuur en rookdamp. De zon zal veranderd worden in duisternis, en de maan in bloed, eer dat de grote en doorluchtige dag des HEEREN komt."

In Openbaring 6 wordt het geopend worden van het zesde zegel beschreven:

Openbaring 6:12-14 "En ik zag, toen Het zesde zegel geopend had, en ziet, er werd een grote aardbeving, en de zon werd zwart als een haren zak, en de maan werd geheel als bloed; en de sterren des hemels vielen op de aarde, gelijk een vijgeboom zijn onrijpe vijgen afwerpt, als hij van een starken wind geschud wordt. En de hemel week weg als een boek, dat toegerold wordt; en alle bergen en eilanden werden bewogen uit hun plaatsen."

Jesaja 13 bevestigt dit beeld in het Oude Testament:

Jesaja 13:9-10 "Ziet, de dag des HEEREN komt, gruwelijk, met verbolgenheid en hittige toorn, om het land te stellen tot verwoesting; en Hij zal de zondaars daaruit verdelgen. Want de sterren des hemels en haar sterrenbeelden zullen haar licht niet laten lichten; de zon zal verduisterd worden, als zij opgaat, en de maan zal haar licht niet laten schijnen."

Jesaja maakt duidelijk dat de dag des HEEREN niet het wegnemen van de rechtvaardigen is, maar de vernietiging van de zondaars.

Ook in Jesaja 24 vinden we dezelfde taal: de aarde wordt verwoest en leeggemaakt, zij wankelt als een dronkaard, en de hoogmoedigen en koningen van de aarde worden geoordeeld. Dan, zegt vers 23, "zal de maan schaamrood worden en de zon beschaamd, wanneer de HEERE der heirscharen zal regeren op den berg Sion."

Het herhaald voorkomen van deze beschrijving – verduistering van zon, maan en sterren, aardbevingen, hemelse beroering – laat zien dat het een vast teken is van de dag des HEEREN, die leidt tot oordeel over de volken en de vestiging van het Koninkrijk van Christus.

Wat de precieze betekenis van deze hemelse tekenen is – letterlijk, symbolisch of beide – kan verder onderzocht worden. Maar dat zij de inleiding vormen tot Gods ingrijpen en de komst van Zijn Koninkrijk, staat vast.

Hoofdstuk 3

De bazuin in Sion en de komst van het leger

In Joël 2:1 lezen we:

Joël 2:1 "Blaast de bazuin te Sion, en maakt alarm op Mijn heiligen berg; laat alle inwoners des lands beven; want de dag des HEEREN komt, want hij is nabij."

De bazuin was in Israël het sein tot waarschuwing, tot samenkomst en tot oorlog. Het blazen van de bazuin in Sion betekent dat Gods volk gewaarschuwd moet worden voor een naderend gevaar. Dit is geen zachte oproep; het is een alarmsignaal dat iedereen in beweging moet brengen.

Joël beschrijft in de volgende verzen een leger dat ongekend is in kracht en omvang:

Joël 2:2 "Een dag van duisternis en donkerheid, een dag van wolken en dikke donkerheid, als de dageraad uitgespreid over de bergen; een groot en machtig volk, desgelijks van ouds niet geweest is, en na hetzelfde niet meer zal zijn, tot de jaren van vele geslachten."

Dit is geen gewone oorlogsmacht. Het is een volk dat als een allesverzendend vuur het land doortrekt:

Joël 2:3 "Voor zijn aangezicht verteert het vuur, en achter hem verbrandt de vlam; het land is als de hof van Eden voor zijn aangezicht, maar achter hem een verwoeste wildernis; ja, ook is er geen ontkomen aan."

Waar dit leger ook komt, het laat niets achter. Vruchtbare velden worden tot woestenij, steden worden verwoest, en het volk van het land staat machteloos tegenover deze verwoestende kracht.

Joël gaat verder met de beschrijving van deze macht:

Joël 2:4-5 "Zijn gedaante is als de gedaante van paarden, en gelijk rossen, also rennen zij. Zij zullen springen op de toppen der bergen, als het geluid van wagens; als het geluid van vlammen des vuurs, dat stoppelen verteert; als een machtig volk, dat in slagorde gesteld is."

Het beeld is dat van een overweldigende, onweerstaanbare aanvalsmacht. De vergelijking met paarden en strijdagens roept de snelheid en kracht op van een leger dat alles op zijn weg verplettert.

Joël 2:6 "Van zijn aangezicht zullen de volken in pijn zijn; alle aangezichten zullen betrekken als een pot."

Deze vijand brengt angst en huiver, niet alleen bij Israël, maar bij alle volken die getuige zijn van zijn komst.

Joël 2:7-8 "Zij zullen lopen als helden; zij zullen klimmen op de muren als krijgslieden; en zij zullen gaan, ieder op zijn wegen, en zij zullen hun paden niet verdraaien. En de een zal den

ander niet dringen; zij zullen gaan, ieder in zijn pad; zelfs door de gewerschichten zullen zij vallen, zij zullen niet afbreken."

Het is een gedisciplineerd, dodelijk efficiënt leger. Er is geen verwarring in hun rijen, geen paniek, geen aarzeling. Zelfs wanneer zij door verdediging en aanvallen gaan, blijven zij voortbewegen alsof niets hen kan stoppen.

Joël 2:9 "Zij zullen in de stad lopen, zij zullen op den muur lopen; zij zullen in de huizen klimmen; zij zullen door de vensteren inkomen als een dief."

Dit is totale oorlog. Geen plaats is veilig. De vijand dringt door tot in het hart van de steden, klimt over muren, dringt huizen binnen, en rooft alles wat hij kan vinden.

Joël 2:10 "De aarde beeft voor zijn aangezicht, de hemel beeft; de zon en de maan worden zwart, en de sterren trekken haar glans in."

Hier zien we opnieuw het teken dat we al in eerdere profetieën tegenkwamen: de hemelen worden verduisterd en de aarde beeft. Het is een aanwijzing dat deze aanval niet alleen een menselijke aangelegenheid is, maar dat God Zelf erachter staat.

Joël 2:11 "En de HEERE verheft Zijn stem voor Zijn heir; want Zijn leger is zeer groot; want Hij is machtig, die Zijn woord volbrengt; want de dag des HEEREN is groot en zeer vreselijk; en wie zal hem verdragen?"

Dit is de onthulling: dit leger is in zekere zin Gods leger. Niet dat zij God dienen uit liefde of gehoorzaamheid, maar dat Hij hen gebruikt als instrument van Zijn oordeel over Zijn eigen volk. Zoals Hij in het verleden vreemde volken gebruikte om Israël te kastijden, zo doet Hij dat ook hier.

De dag des HEEREN is geen vreugdevolle gebeurtenis voor het ongehoorzame volk van God. Het is een dag van oordeel, van confrontatie, van vernietiging voor wie Zijn wet veracht heeft.

De oproep tot bekering en Gods genade

Te midden van deze dreigende beschrijving klinkt er plotseling een oproep van God Zelf:

Joël 2:12-13 "Nu dan ook, spreekt de HEERE, bekeert u tot Mij met uw ganse hart, en met vasten, en met geweën, en met rouwklage. En scheurt uw hart en niet uw klederen, en bekeert u tot den HEERE uw God; want Hij is genadig en barmhartig, lankmoedig en groot van goedertierenheid, en berouw hebbende over het kwaad."

God roept Zijn volk op om zich tot Hem te wenden – niet met uiterlijke gebaren alleen, zoals het scheuren van kleren, maar met een werkelijk berouwvol hart. Het is niet genoeg om de schijn op te houden; God vraagt om een oprechte verandering van gezindheid.

Joël 2:14 "Wie weet, Hij mocht Zich wenden en berouw hebben, en Hij mocht een zegen nalaten, spijsoffer en drankoffer voor den HEERE uw God."

Er is hoop. Zelfs in het uur van dreigend oordeel is er de mogelijkheid dat God genadig zal zijn en het oordeel zal afwenden. Maar die hoop hangt af van echte bekering en gehoorzaamheid.

Daarom volgt de oproep:

Joël 2:15-17 "Blaast de bazuin te Sion, heiligt een vasten, roept een verbodsdag uit. Vergadert het volk, heiligt de gemeente, vergadert de ouden, vergadert de kinderkens en de zuigelingen; de bruidegom ga uit zijn binnenkamer en de bruid uit haar slaapkamer. Laat de priesters, des HEEREN dienaars, wenen tussen het voorhuis en het altaar, en laat hen zeggen: Spaar Uw volk, o HEERE, en geef Uw erfenis niet over tot een smaadheid, dat de heidenen over hen zouden heersen; waarom zouden zij onder de volken zeggen: Waar is hun God?"

Dit is een nationale oproep. Niemand wordt uitgezonderd: jong en oud, man en vrouw, zelfs bruid en bruidegom midden in hun huwelijksdag. De nood is zo groot dat alle gewone bezigheden moeten wijken voor het zoeken van Gods aangezicht. De priesters – en daarmee alle gelovigen die tot Gods volk behoren – moeten wenen en smeken om ontferming.

Wanneer Gods volk zich zo tot Hem wendt, antwoordt Hij:

Joël 2:18-19 "Zo zal de HEERE ijveren over Zijn land, en Hij zal Zijn volk verschonen. En de HEERE zal antwoorden en tot Zijn volk zeggen: Zie, Ik zend u koren, en most, en olie, en gij zult daarvan verzadigd worden; en Ik zal u niet meer tot een smaadheid onder de heidenen stellen."

Gods reactie op ware bekering is niet alleen geestelijk herstel, maar ook materiële zegen. Hij belooft overvloed, eerherstel en het einde van de onderdrukking door de vijand.

Joël 2:20 "En Ik zal dien van het noorden verre van u doen wijken, en Ik zal hem wegstoten naar een dor en woest land, zijn aangezicht naar de oostelijke zee, en zijn achterste einde naar de uiterste zee; en zijn stank zal opgaan, en zijn vuile lucht zal opgaan; want hij heeft grote dingen gedaan."

De vijand die zoveel verwoesting bracht, zal door God Zelf verdreven worden. Hij wordt vernietigd op een plaats waar geen leven is, zodat hij geen kwaad meer kan doen. Zijn arrogantie en grootspraak zullen eindigen in schande.

Herstel, overvloed en de uitstorting van Gods Geest

Na de belofte dat de vijand verdreven zal worden, klinkt Gods woord van bemoediging:

Joël 2:21-22 "Vrees niet, o land, wees blijde en verheug u, want de HEERE heeft grote dingen gedaan. Vreest niet, gij beesten des velds, want de weiden der woestijn spruiten uit, want het geboomte draagt zijn vrucht, de vijgeboom en de wijnstok geven hun vermogen."

Zelfs de natuur wordt hersteld. De verwoeste velden en bomen zullen weer vrucht dragen, en de dieren zullen opnieuw voedsel vinden. Het land zal herleven onder Gods zegen.

Joël 2:23 "En gij, kinderen van Sion, verheugt u en zijt blijde in den HEERE uw God; want Hij zal u geven den Leraar ter gerechtigheid, en Hij zal den regen op u doen neerdalen, vroegen regen en spaden regen in de eerste maand."

Hier wordt gesproken over zowel geestelijke als fysieke zegen. De "Leraar ter gerechtigheid" wijst op leiding in Gods waarheid, en de vroege en late regen verzekeren overvloedige oogsten.

Joël 2:24-25 "En de dorsvloeren zullen vol koren zijn, en de perskuipen zullen overloopen van most en olie. En Ik zal u de jaren vergoeden, die de sprinkhaan, de kever, en de kruidworm, en de rups opgegeten hebben, Mijn groot heir, dat Ik op u gezonden heb."

God belooft herstel van alles wat verloren is gegaan. De jaren van schaarste en verwoesting zullen worden ingehaald door jaren van overvloed. Zelfs datgene wat door Zijn eigen oordeel verloren ging, zal Hij vergoeden aan Zijn volk.

Joël 2:26-27 "En gij zult overvloedig eten en verzadigd worden, en gij zult den Naam van den HEERE uw God prijzen, Die wonderlijk bij u gehandeld heeft; en Mijn volk zal in eeuwigheid niet beschaamd worden. En gij zult weten, dat Ik in het midden van Israël ben, en dat Ik, de HEERE, uw God ben, en niemand meer; en Mijn volk zal in eeuwigheid niet beschaamd worden."

Dit is de climax van Gods belofte: Zijn aanwezigheid in het midden van Zijn volk, en de zekerheid dat zij nooit meer te schande zullen worden.

Dan volgt één van de meest bekende profetieën van Joël:

Joël 2:28-29 "En daarna zal het geschieden, dat Ik Mijn Geest zal uitstorten op alle vlees; en uw zonen en uw dochteren zullen profeteren, uw ouden zullen dromen dromen, uw jongelingen zullen gezichten zien. Ja, ook op de dienstknechten en op de dienstmaagden zal Ik in die dagen Mijn Geest uitstorten."

Deze woorden worden later door Petrus in Handelingen 2 geciteerd op de Pinksterdag, als vervulling van Gods belofte om Zijn Geest te geven aan allen die Hem toebehoren. Het is een teken van de nieuwe tijd waarin Gods wet in de harten van Zijn volk geschreven wordt.

Joël 2:30-32 "En Ik zal wonderen geven in den hemel en op de aarde: bloed en vuur en rookdamp. De zon zal veranderd worden in duisternis, en de maan in bloed, eer dat de grote en vreselijke dag des HEEREN komt. En het zal geschieden, al wie den Naam des HEEREN zal aanroepen, zal behouden worden; want op den berg Sion en te Jeruzalem zal ontkoming zijn, gelijk als de HEERE gezegd heeft, en dat bij de overgeblevenen, die de HEERE zal roepen."

God sluit af met zowel waarschuwing als belofte: er zullen kosmische tekenen zijn die de dag des HEEREN aankondigen, maar wie Zijn Naam aanroept, zal gered worden. Het is een oproep tot vertrouwen en gehoorzaamheid, want de redding ligt alleen bij Hem.

Hoofdstuk 4

Oordeel over de volken in het dal van Josafat

Joël 3:1-2 "Want zie, in die dagen en te dier tijd, wanneer Ik de gevangenis van Juda en Jeruzalem zal wenden, dan zal Ik alle heidenen verzamelen en hen afvoeren in het dal van Josafat; en Ik zal aldaar met hen rechten over Mijn volk en Mijn erfenis Israël, dat zij onder de heidenen verstrooid hebben, en Mijn land verdeeld."

God kondigt hier een toekomstig moment aan waarop Hij Zelf zal ingrijpen in de geschiedenis. Het is een tijd waarin Hij de gevangenschap van Zijn volk zal omkeren en Zijn recht zal doen gelden over de volken die hen hebben verstrooid. De plaats van dit oordeel wordt het "dal van Josafat" genoemd, symbool voor een beslissende rechtszitting door de Allerhoogste.

Joël 3:3 "En zij hebben het lot geworpen over Mijn volk, en hebben de jongen voor een hoer gegeven, en het meisje voor wijn verkocht, dat zij mochten drinken."

De beschuldiging tegen de volken is ernstig: zij hebben Gods volk behandeld als handelswaar, gedegradeerd tot objecten voor genot en winst. Dit onrecht zal niet ongestraft blijven.

Joël 3:4-6 "En ook, wat hebt gij met Mij te doen, o Tyrus en Sidon, en alle grenzen van Palestina? Zult gij Mij een vergelding vergelden? Of indien gij Mij vergeldt, lichtelijk en haastig zal Ik uw vergelding op uw hoofd doen wederkeren. Omdat gij Mijn zilver en Mijn goud genomen, en Mijn begeerlijke kostelijkheden in uw tempelen gebracht hebt; en gij hebt de kinderen van Juda en de kinderen van Jeruzalem verkocht aan de kinderen van de Grieken, opdat gij hen verre van hun land mocht brengen."

De steden Tyrus, Sidon en het gebied van Palestina worden specifiek genoemd. Hun schuld: het roven van Gods eigendommen, het ontheiligen van heilige dingen, en het verkopen van Zijn volk in slavernij.

Joël 3:7-8 "Zie, Ik zal hen uit de plaats, waar gij hen verkocht hebt, doen opkomen, en Ik zal uw vergelding op uw hoofd doen wederkeren. En Ik zal uw zonen en uw dochters verkopen in de hand der kinderen van Juda, en zij zullen hen verkopen aan de Sabeeërs, tot een volk van verre; want de HEERE heeft het gesproken."

God belooft dat er een volledige omkering zal komen: de rollen zullen worden omgedraaid en het onrecht zal worden hersteld.

Joël 3:9-10 "Roept dit uit onder de heidenen; heiligt een oorlog, wekt de helden op; laat al de krijgslieden naderen, laat hen optrekken. Slaat uw ploegscharen tot zwaarden, en uw sikkelen tot spiesen; laat de zwakke zeggen: Ik ben een held."

De volken worden uitgedaagd om zich voor te bereiden op de ultieme confrontatie. Zelfs wie zwak is, moet zich gereedmaken voor de strijd, want het moment van beslissing nadert.

Joël 3:11-12 "Verzamelt u, en komt, alle gij heidenen van rondom, en vergadert u; o HEERE, doe Uw helden daarheen nederdalen. Laat de heidenen ontwaken en optrekken naar het dal van Josafat; want aldaar zal Ik zitten, om te richten al de heidenen van rondom."

Het beeld is dat van een wereldwijde samenkomst van volken voor het oordeel van God. Hij Zelf zal zetelen als Rechter in deze kosmische rechtszitting.

Joël 3:13 "Slaat de sikkel aan, want de oogst is rijp; komt, treedt af, want de perskuip is vol, de persbakken lopen over; want hun boosheid is groot."

De oogst en de wijnpers zijn hier symbolen van Gods oordeel: zoals rijpe gewassen worden geoogst en druiven worden geperst, zo zal God de volken "oogsten" en hun zonden straffen.

Joël 3:14 "Menigten, menigten in het dal der beslissing! Want de dag des HEEREN is nabij in het dal der beslissing."

De nadruk ligt op de massa's mensen die zullen staan in het dal van beslissing, waar geen ontkomen aan is.

Joël 3:15-16 "De zon en de maan zijn zwart geworden, en de sterren hebben haar glans ingetrokken. En de HEERE zal brullen uit Sion, en uit Jeruzalem zal Hij Zijn stem geven, dat de hemel en de aarde beven; maar de HEERE zal een Toevlucht zijn voor Zijn volk, en een Sterkte voor de kinderen Israëls."

Zelfs in dit angstaanjagende tafereel van oordeel klinkt er hoop: God Zelf zal een toevlucht zijn voor Zijn volk, een veilige schuilplaats te midden van het wereldwijde gericht.

Herstel en zegen voor Gods volk

Joël 3:17 "Zo zult gij weten, dat Ik, de HEERE, uw God ben, wonende op Sion, den berg Mijner heiligheid; en Jeruzalem zal heilig zijn, en vreemden zullen het niet meer doorgaan."

Na het oordeel over de volken volgt een periode van vrede en heiligheid voor Gods volk. Jeruzalem wordt geheiligd en beschermd; geen vreemden zullen het meer binnendringen of ontheiligen.

Joël 3:18 "En het zal te dien dage geschieden, dat de bergen van zoeten wijn zullen druipen, en de heuvelen van melk zullen vloeien, en alle beddingen van Juda zullen van water vloeien; en een fontein zal uit het huis des HEEREN uitgaan, en zal het dal van Sittim bewateren."

Het beeld dat hier geschetst wordt, is er één van overvloed, vruchtbaarheid en zegen. Wijn, melk en water symboliseren voorspoed en leven. De fontein die uit het huis van de HEERE stroomt, wijst op een voortdurende bron van geestelijke en fysieke vernieuwing.

Joël 3:19 "Egypte zal worden tot een verwoesting, en Edom zal worden tot een woeste wildernis, om het geweld aan de kinderen van Juda gedaan, omdat zij onschuldig bloed in hun land vergoten hebben."

Tegelijkertijd wordt duidelijk gemaakt dat de volken die onrecht hebben gepleegd tegen Gods volk, hun straf niet zullen ontlopen. Egypte en Edom staan hier symbool voor de vijanden van Israël, die door hun daden verwoesting over zichzelf hebben gebracht.

Joël 3:20-21 "Maar Juda zal in der eeuwigheid blijven, en Jeruzalem van geslacht tot geslacht. En Ik zal hun bloed reinigen, dat Ik niet gereinigd had; en de HEERE zal wonen op Sion."

Het slot van het boek Joël is een krachtige bevestiging van Gods eeuwige trouw aan Zijn volk. Juda en Jeruzalem zullen standhouden door alle generaties heen. Hun schuld wordt vergeven, hun land hersteld, en de HEERE Zelf zal in hun midden wonen.